

Het bestuur nodigt hierbij de leden en donateurs uit tot het bijwonen van de

13e Algemene ledenvergadering

op donderdag 22 november a.s. aanvang 20.00 uur
in de pronkzaal van Museum Hofwijck, Westeinde 2.
De zaal is open om 19.45 uur.

Zoals gebruikelijk zal ook deze ledenvergadering in twee gedeelten worden gesplitst. Het gedeelte voor de pauze is gewijd aan de ledenvergadering.

De agenda luidt als volgt:

1. Opening door de voorzitter
2. Vaststelling agenda
3. Mededelingen en ingekomen stukken
4. Verslag 12e algemene ledenvergadering op 25 april 2001
5. Begroting 2002
6. Tijdschrift Historisch Voorburg (themanr. Index)
7. Aftreden secretaris
8. Gemeentefusie Leidschendam - Voorburg
9. Rondvraag
10. Sluiting

Pauze ca. 20.45 uur tot 21.00 uur Tijdens deze pauze wordt u in de keuken van Hofwijck een kopje koffie aangeboden.

Lezing door Ben Bregman
(Beheerder / Conservator van museum Hofwijck)
met als titel:

***Hofwijck: Een pakkend verhaal
Maar hoe vertel je dat***

VAN HET BESTUUR

De Open Monumentendag in september was voor onze vereniging ook dit jaar weer een succes: 23 nieuwe leden meldden zich aan! De nieuwe plek voor de Oude Kerk is heel goed bevallen. De HVV is hier veel zichtbaarder dan op de binnenplaats van huize Swaenesteijn. We proberen deze plaats als onze vaste standplaats voor Open Monumentendag te verkrijgen. Was het wisselvallige weer of de moeilijkheidsgraad van de puzzel de oorzaak van het feit dat slechts 1 goede oplossing bij ons binnenkwam? Het betrof dit jaar een puzzel waarvoor je rustig de tijd moest nemen om

namen en voorwerpen op de juiste wijze aan elkaar te koppelen. Jammer van het werk dat de maker eraan heeft besteed....

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in november nemen we afscheid van Pancras den Bakker als secretaris. Hij heeft het toenemende secretariaatswerk gedurende vier jaar met veel inzet en accuratesse verricht. Hij stelt zich niet beschikbaar voor een tweede termijn.

Zijn aftreden stelt ons als bestuur voor een probleem: wij hebben nog steeds geen opvolger gevonden! In het komende verenigingsjaar kunnen we deze lacune nog met enige moeite opvullen. Maar onze tweede secretaris, Wiard Beek, treedt op de Algemene Ledenvergadering in het najaar van 2002 af. Het is dus dringend gewenst dat we op korte termijn het bestuur kunnen aanvullen, willen we ons werk voor de vereniging goed kunnen blijven doen.

WIE WIL ONS HELPEN?

Er zijn nog enkele exemplaren van de kadastrale atlas van Voorburg beschikbaar. Misschien een aardig idee als cadeau voor de komende feestdagen?

K. van Tuil, voorzitter.

Verslag van de 12e Algemene Ledenvergadering

Op 25 april 2001, 20.00 uur, in de Pronkzaal van Museum Hofwijck te Voorburg

Aanwezig: 35 leden incl. 7 bestuursleden

Afwezig met kennisgeving:

mw. H.A.J. Wirlds, mw. A. van Riet-Roorda, mw. P. Velthuysen en de heren J.W. Eggink, M.A.P. van Haersma Buma, P.J. Krijtenburg, H. Mast en fam. Scharro.

1. Opening door de voorzitter

De voorzitter heet eenieder van harte welkom, met name Alexandra Oostdijk, die na de pauze wat zal vertellen over de tentoonstelling "Zoo bij de Loo", die momenteel in museum Swaensteyn wordt gehouden. Deze kleine, maar fijne tentoonstelling is een bezoek meer dan waard.

2. Vaststelling agenda

Hierin worden geen veranderingen aangebracht.

3. Mededelingen en ingekomen stukken

- Van een aantal leden is bericht van verhindering ontvangen (zie bovengenoemd).
- Er ligt een stapeltje "anti-annexatieboekjes"

om na afloop van de vergadering mee te nemen. Deze uitgave is door het anti-annexatiecomité samengesteld uit twee HV-uitgaven die o.a. de annexatie tot onderwerp hadden.

- Excursie naar Egmond: tot nu toe zijn er slechts 15 aanmeldingen ontvangen; dit is lager dan voorheen. Men kan zich ook nu nog opgeven (hetgeen ter plekke ook gebeurt).

- Er worden nog vrijwilligers gezocht voor vouw- en plakwerk en bezorging. Mw. Resi Pilar heeft zich al aangemeld.

- Er waren grote bezorgproblemen in Essesteijn. In Voorburg wordt de bezorging verzorgd door het Kerkelijk bureau. Tot 2 x toe zijn de uitgaven in Essesteijn echter niet bezorgd. Het Bestuur beraadt zich nog over hoe in de toekomst – zeker in Essesteijn – de bezorging zal geschieden.

- Hr. Krijtenburg vraagt of iemand nog boekjes beschikbaar heeft uit de 1e of 2e jaargang. Men wordt verzocht dit bij de secretaris te melden.

- De Kadastrale Atlas: er is nog een aantal exemplaren over van personen die zich hiervoor wel hadden opgegeven maar tot dusverre hun exemplaar niet hebben afgehaald. Deze (7) exemplaren gaan alsnog de verkoop in.

4. Verslag 11e algemene Ledenvergadering op 23 november 2000.

- Ad 6 = begroting 2001 (en niet 2000)

Onder dankzegging aan de secretaris wordt het verslag vervolgens ongewijzigd goedgekeurd.

5. Jaarverslag 2000

Dit verslag wordt bladzijdegewijs doorgenomen. De vergadering keurt het vervolgens goed, onder dankzegging aan de samensteller (t.w. de secretaris) die hiervoor veel zoekwerk heeft moeten verrichten.

6. Financieel verslag 2000

De penningmeester wijst erop dat de toelichting op het verslag staat vermeld op pagina 7.

Op pagina 8 is de Rekening van Baten en Lasten over 2000 ("hoe hebben wij afgelopen jaar financieel gedraaid") en op pagina 9 de Balans per 31 december 2000 ("hoe is eind 2000 de financiële positie") opgenomen.

In aanvulling daarop nog het volgende.

Het voordelig saldo over 2000 bedroeg fl 8.939,- ten opzichte van begroot fl 3.800,-

In de resultaten over 1999 was de advertentie-opbrengst van het themanummer 1999 (verschenen in 2000) niet meegenomen.

Daardoor is de advertentieopbrengst in 2000 hoger dan begroot.

Belangrijk element in het voordelig saldo van 2000 is ook het batig saldo van de verkoop van de 3e editie van het Mariannenummer. De lasten zijn wat lager uitgevallen dan begroot. De Balans toont aan dat het Fonds Algemeen en het Fonds Externe Publicaties zijn gestegen.

De vereniging heeft nu een vermogen van ca fl 30.000. Voor een belangrijk deel staat dit op bank-en girorekeningen, waaronder een lange termijnrekening.

Onder dankzegging aan de penningmeester wordt het verslag goedgekeurd en wordt de penningmeester gedechargeerd voor het gevoerde beleid.

7. Verslag van de Financiële controlecommissie.

De heer Verhoeff brengt verslag uit (zijn medecommissieleden, de heer Mast en mw. Wirlds, konden vanavond helaas niet aanwezig zijn).

Hij memoreert een genoeglijke avond tijdens welke zij het verslag grondig bekeken hebben en vervolgens goedgekeurd. De financiële

commissie verklaart daarna als volgt:

"Ondertekenden, mw. H.A.J. Wirlds en de heren H. Mast en P.A. Verhoeff, leden van de Financiële Controlecommissie, hebben de jaarrekening van de Historische Vereniging Voorburg over 2000 gecontroleerd. Zij hebben vastgesteld dat de overgelegde Rekening van Baten en Lasten over 2000 en de Balans per 31 december 2000 een juist en volledig beeld geven van het over de verslagperiode gevoerde financieel beheer, van het resultaat over die periode en van het vermogen van de vereniging per balansdatum. Op 20 maart 2001 ondertekend door mw. H.A.J. Wirlds en de heren H. Mast en P.A. Verhoeff"

8. Instelling Financiële controlecommissie 2001.

Mevrouw Hennie Wirlds heeft na 3 jaar te kennen gegeven zich uit deze commissie terug te trekken. De heer Verhoeff heeft zich bereid verklaard ook volgend jaar nog deel uit te blijven maken van de commissie. De heer Steinhorst geeft zich ter vergadering op als nieuw lid van deze commissie.

De voorzitter memoreert bij dit punt nog dat met ingang van 1 januari 2002 de contributie berekend zal moeten worden in euro's. Daarmee zal de contributie worden resp. € 21 (fl. 45,-) en € 25 (fl. 55,-). De contributie is hierdoor nauwelijks verhoogd en de vergadering verklaart zich hiermee gaarne akkoord.

9. Oproep aan leden voor activiteiten

- Personen die tot het bestuur willen toetreden. De voorzitter benadrukt dat wij een bloeiende vereniging zijn. Het werken in het bestuur van de vereniging is dan ook een goede en nuttige taak. Omdat enkele bestuursleden binnenkort hun ambtstermijn zullen beëindigen of te kennen hebben gegeven te willen stoppen, verzoekt zij de leden na te denken over het bestuurslidmaatschap. Inlichtingen zijn in te winnen bij voorzitter / secretaris / penningmeester.

- Personen die willen meedoen in Werkgroepen:

Werkgroep Kunst: hiervoor heeft zich nog niemand aangemeld.

De overige werkgroepen zijn inmiddels in gang gezet. Deelname is altijd mogelijk.

10. Rondvraag

Joop de Beer wijst op het feit dat blz. 10 en 11 van het Jaarverslag nog niet zijn behandeld. Dit wordt alsnog gedaan.

Desgevraagd antwoordt de voorzitter dat het in het verslag genoemde "ruilabonnement" gaat om een uitwisseling "met gesloten beurzen".

Vanuit de vergadering wordt de vraag gesteld of de voorgenomen fusie met de gemeente Leidschendam ook inhoudt dat bijvoorbeeld op historisch gebied verder contact met Leidschendam zal worden gezocht. Niet bekend is of er een gelijksoortige vereniging in Leidschendam bestaat. De voorzitter geeft aan dat hiervoor stappen worden ondernomen als meer bekend is over de fusie.

Op de vraag waarom er voor de excursie gekozen is voor Egmond, antwoordt Renier van Gelooven (mede-organisator van de excursie) dat dit geen speciale reden heeft, maar dat dit bedacht is omdat Egmond een historisch interessante plaats is. Er bestaat geen connectie met Voorburg. Als zich dit een keer wel zou voordoen, zal daarheen zeker een excursie worden georganiseerd.

De heer Van Zanten, die zelf met zijn (nog jonge) zoon aan de excursie zal deelnemen, vraagt zich af of het niet mogelijk is voor kinderen een korting te geven (bijvoorbeeld tot een bepaalde leeftijd voor halfgeld). Dit zal in het Bestuur worden besproken.

11. Sluiting

De voorzitter deelt tenslotte – alvorens het formele deel van deze avond af te sluiten – mede dat er na afloop van de lezing door Alexandra Oostdijk, nog gelegenheid is om een gezamenlijk drankje te drinken. Zij sluit de vergadering onder dankzegging aan de aanwezigen voor hun komst.

Na een korte pauze, waarin in de keuken van Hofwijck een kopje koffie wordt geschonken, is het woord aan Alexandra Oostdijk, conservator van museum Swaenesteijn. Zij houdt een lezing naar aanleiding van de huidige tentoonstelling in het museum: "Zoo bij de Loo", een tentoonstelling over de Voorburgse diergaarde van stadhouder Willem V.

Alexandra nodigt de aanwezigen uit – voorzover men nog niet eerder in de gelegenheid was – alsnog een kijkje te komen nemen. Zij heeft kunstgeschiedenis gestudeerd in Leiden en zich gespecialiseerd in kunstkamers. Aan de hand van dia's doet zij haar verhaal.

Hoe is het verzamelen begonnen en wat is verzamelen eigenlijk? Volgens Van Dale: "een verzameling is een geheel van bijeengezamelde zaken, een collectie, een ophoping, een geheel van objecten".

In de geschiedenis is bekend dat de Romeinen al dieren verzamelden tbv de arena-gevechten. De kerken verzamelden weer vanuit een religieus oogpunt.

3000 jaar geleden werden er al dieren verzameld, hoewel niet bekend is met welk doel. De Grieken verzamelden en bestudeerden ze. Koning Ptolemeus II bestudeerde ze en liet ze jaarlijks in optochten paraderen. De verzameling van Kubla Khan was zeer bekend en ook Montezuma (Azteken) had een verzameling.

Het eigenlijke verzamelen begint in Italië in de 15e eeuw (Renaissance). Men kijkt naar de wereld als geheel, er worden nieuwe werelden ontdekt en men gaat verzamelen. Dit laatste gebeurde voornamelijk door rijke families. In Nederland begon men later en wel in "Kunst- und Wunderkammer". Men verzamelde vnl. rariteiten, onderverdeeld in artificiële en naturalia. Eén der eerste verzamelingen in Nederland was het kabinet van Paladurance, ondergebracht in Enkhuizen (thuishaven van de VOC).

Voornamelijk artsen en apothekers waren verzamelaars van schelpen, maar ook van allerlei vreemde zaken met geneeskrachtige werking. Zij toont dia's met o.a. een lakpaneel van Dirck van Rijswijck, een met schelpen versierde klok, een paarlmoeren schelp uit de 17e eeuw, geprepareerde huid van een Ethiopiër.

Er werd niet alleen door particulieren verzameld, maar er was bijvoorbeeld een Theater Anatomcum.

In Leiden op de Burcht bevond zich een menagerie. Er werd veel gekocht en geruild. Vervolgens worden dia's vertoond van o.a. apotheker Frans van Mieris de Jonge, die dieren en planten verzamelde.

Met de VOC kwamen er vreemde dieren (en mensen) naar Europa. Zij toont een schilderij

van Jan van Kessel "Amerika". Waarschijnlijk bezat het Mauritshuis in Den Haag een dergelijke verzameling.

Er waren al eerder dierentuinen in deze omgeving. In Den Haag was er een soort menagerie. Baron Bentinck (Catshuis) had een verzameling dieren; Frederik Hendrik had de eerste chimpansee (later ontleed door Prof. Tulp). Er was de menagerie van William & Mary op het Loo.

De enige echte dierentuin (zij toont tekeningen van Jan Vetten) was in Amsterdam, de menagerie van de herbergen Bouwjan. Er stond een grote kooi op de binnenplaats van de herberg, waarin veel roofdieren. Daar was ook een naturalia kabinet. Er waren ook dieren die met kermissen meetrokken.

Willem V (naar een schilderij van Aart Schouman) en zijn echtgenote Wilhelmina van Pruisen worden op een dia getoond. Zijn vader, Willem IV (getrouwd met Anna van Hannover), is begonnen met een menagerie. Hij kocht in Voorburg "De Grote Loo" en in Den Haag "De Kleine Loo".

Waar bevond zich nu precies de dierentuin? Er wordt van uitgegaan dat De Kleine Loo hoorde bij De Grote Loo en dat de oorspronkelijke dierentuin in Voorburg lag.

Op een getoonde dia van Voorburg wijst Alexandra de plek aan in de buurt van de huidige Mgr. Van Steelaan. De kans dat er echt iets is terug te vinden is echter erg klein. Vervolgens toont zij enkele dia's van De Loo uit de tijd van Willem V (o.a. het kabinet van de hofdame van Anna van Hannover, jvr. Sirtema, en van de verzameling van apotheker Seba).

Willem V verzamelde graag naturalia. Arnoud Vosmaer was de houder van het stadhouderskabinet. Wat dood ging in de diergaarde ging naar het stadhouderskabinet. Nederlanders waren goed in het opzetten van dieren.

Diverse dia's van tekeningen worden getoond (mormeldier, vliegende eekhoorn, slingeraap). Uitgebreid wordt stilgestaan bij de dia van de

Oerang Oetan. Hier had Vosmaer lang op gewacht. Men wist helemaal niets van deze dieren. Na haar dood brak de oerang oetan-oorlog uit, omdat het beest aan diverse lieden was beloofd.

In De Loo zijn ook twee olifanten gehuisvest geweest. De (Indische) olifanten Hans en Parki moesten naar Apeldoorn. Er mochten op De Loo geen zoogdieren meer bij. De olifanten zijn hier twee maanden geweest. Op een bepaald moment is echter de gehele inhoud van de diergaarde geconfisceerd door de Fransen en zijn de dieren in een speciale kooikist getransporteerd naar Parijs. Beide olifanten zijn daar ook inderdaad na een lange reis aangekomen. Op de huidige tentoonstelling is een voorbeeld van de kooikist te zien.

Op de tentoonstelling zijn ook replica van de behang/muurschilderingen die in opdracht van Willem V door Schouman voor het stadhouderskabinet aan het Binnenhof zijn vervaardigd. De originele exemplaren hangen thans nog in de eetzaal van Huis ten Bosch. Alexandra toont tenslotte nog enkele dia's van dieren die in De Loo te zien waren. Het boek "Regnum animale" van Vosmaer geeft niet alleen beschrijvingen van aankomst en leven van de dieren (en tekeningen van Aart Schouman), maar ook wetenschappelijke verhandelingen.

Tot en met 4 juni is de tentoonstelling nog in Swaensteijn. Alexandra nodigt nogmaals eenieder uit om te komen kijken. De komende week zal het museum bovendien als experiment van dinsdag t/m vrijdag van 11.00 - 17.00 uur open zijn.

De voorzitter dankt Alexandra hartelijk voor haar enthousiaste verhaal, dat allen zeer heeft aangesproken, en overhandigt haar als dank een boekenbon.

Tenslotte sluit zij de avond af en nodigt de aanwezigen uit in de Keuken van Hofwijck nog een glas wijn te drinken.

Bestuursbesluit (kinderen gratis mee met HVV-excursies)

Op haar 69-ste vergadering dd. 28 juni 2001 heeft het bestuur besloten dat kinderen van leden tot 14 jaar voortaan gratis mee kunnen met de jaarlijkse excursie van de HVV.

Puzzel Open Monumentendag 2001 Voorburg a/d Vliet

U treft de puzzel als een bijlage bij deze Nieuwsbrief aan en zoals u reeds weet is er op dit moment slechts één inzender. U kunt alsnog meedingen naar een mooi historisch boek indien u deze puzzel invult en inlevert op de Algemene ledenvergadering die gehouden wordt op 22 november a.s. Veel puzzelplezier.....

Contributie over 2001

Volgens onze administratie zijn er enkele leden die de contributie over 2001 nog niet hebben voldaan. Voor die leden is opnieuw een acceptgirokaart bijgesloten.

Begroting 2002

	€	f
Baten		
Contributies en donaties	8.250	18.181
Advertentieopbrengsten	1.090	2.402
Verkoop oude nummers Historisch Voorburg	225	496
Netto opbrengst handelseditie	pm	pm
Overige baten, o.m. rente	385	848
Totale baten	9.950	21.927
Lasten		
Productiekosten uitgaven van de HVV	6.760	14.897
Bestuurskosten, vergaderkosten, e.d.	680	1.499
Secretariaatskosten	2.040	4.495
Kosten excursies minus bijdragen deelnemers	pm	pm
Totale lasten	9.480	20.891
Begroot voordelig resultaat 2002	470	1.036

Toelichting:

Conform het besluit van de Algemene Ledenvergadering van 25 april 2001 is de contributie voor 2002 gesteld op € 21. Het gezinslidmaatschap bedraagt € 25.